

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri Societatis Jesu Brevis Vitæ Historia
cum ejusdem Concordia Quietis & Laboris in Oratione,
Expositione in Psalmum Miserere, Considerationibus de
Inferno, Expositione Cantici ...**

Massei, Giuseppe

AUGUSTÆ Vindel. & DILINGÆ, 1707

VD18 12383155

Versus XVIII. Sacrificium Deo Spiritus contribulatus: cor contritum, &
humiliatum, Deus non despicies.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47773)

tamen, quia in illis non agetur de vilibus bestiis, sed de semetipso offerendo, & sacrificando.

VERSUS XVIII.

Sacrificium DEO Spiritus contribulatus : cor contritum, & humiliatum, DEUS non despicias,

1. **C**ONsidera, cum David præcedenti versu tantum non omnem æstimationem ademisset Sacrificiis Legalibus, asserendo, in iis non sibi complacere DEUM; fuisse idcirco obligatum ad dicendum, quæ tandem illi placerent: neque enim DEUS sine Sacrificiis relinquendus est. Sacrificare uno aliquo potius, quam alio modo, negari non potest esse Legis tantum positivæ; ad hanc enim pertinet illum statuere; ut apparet ex Levitico, qui totus liber eò refertur. Sacrificare tamen aliquo modo, Legis naturalis est, cujus gratia nulli potest fieri. Ratio autem est, quia ut nimis quam malè constituta esset illa Respublica, in qua non esset certum quoddam obsequij genus exhibendum Principi, tanquam ejus Capiti, sic ut nulli alteri exhiberi possit sine crimine Læsæ Majestatis; sic plus quam malè constituta esset Univerſi Respublica, nisi in ea certus cultus esset, exhibendus DEO, qui nulli alteri exhibeatur, aut exhiberi possit. Et talis cultus præcipuè ille est, qui DEO præstatur per Sacrificia; hæc enim, ut suo loco dictum est, sunt quædam professio summæ illius subjectionis, quam DEO debemus, tanquam nostro Primo Principio, hoc est, illi, qui nos condidit: & tanquam Ultimo Fini, hoc est, illi qui nos Beatos reddet. Sacrificium

cium igitur necessarium est. Ecquod tamen illud erit, maximè in præsentî negotio, hoc est offerendum ab illo, qui cum Davide detestetur malum admissum? En illud paucis: *Sacrificium DEO Spiritus contribulatus.* Sacrificium ergo hoc, est Spiritus, ob malum admissum tribulatus. Quin satis non est esse tribulatum, necesse est esse contribulatum, hoc est, simul cum corpore tribulatum.

Necesse semper fuit omne Sacrificium esse duplex: exterius, & interius. Exterius, quia modus operandi naturæ humanæ conveniens est, ut argumento quodam sensibili prodat animi sui sensa. Interius; quid enim valeret signum, si abesset res significata? Principale porro Sacrificium haud dubiè consistit in interiori, in spiritu inquam, qui totus offertur DEO actibus illis convenientibus, quos elicit ad agnoscendam illam summam Majestatem. Hæc autem oblatio interior, Sacrificio exteriore expromenda est, quo Corpus etiam sese sacrificet actibus, qui respondeant illis, quos interea Spiritus elicit.

Dixi, Sacrificium, quo Corpus immolet seipsum. Tria enim duntaxat sunt, quæ mortali hac in vita homo possidet, Spiritus, Corpus, & bona externa, ut sunt opes ac facultates. Ceterum facultates offerri quidem DEO possunt; verè tamen ac propriè sacrificari non possunt. Omne olim Sacrificium erat oblatio; at non vicissim omnis oblatio erat Sacrificium. In Sacrificio præterea requirebatur, ut res oblata quidpiam pateretur modo naturæ suæ respondente, hoc est, occideretur, si vivebat, aut ambureretur, contereretur, commoleretur, destrueretur, si non vivebat. Vicissim oblatio fiebat DEO, quin res oblata quidpiam pateretur, ullamve sui immutationem subiret, secundum se. Hoc posito, opes, quas donas DEO, oblationes sunt, Sacrificia tamen dici non possunt; nisi in sensu quodam val-

dè amplo & parùm proprio. Sacrificium ergo ad Spiritum tantùm & Corpus pertinet. Ad Spiritum quidem, quia hic in re nostra se tribulat, hoc est, summè affligit ob malum à se admissum: ad Corpus verò, quia se tribulat proportionè quadam rêspondente tribulationi Spiritûs, aut labore quodam molesto, quem eodem tempore ad honorem DEI subeat: aut alio illatum asperitatum genere, quæ corporales dicuntur, ut sunt vestes setosæ, jejunia, sui diverberationes, aliæ se excrucianti rationes, quæ affligant corpus, quod veritatis voluptatibus voluit indulgere. Sine his omnibus non potest esse ullum Pœnitentis Sacrificium, quod plenum sit. At tu quis es? Nonne & tu Pœnitens? Superest igitur ut videas; quomodo statui tuo Sacrificium tuum respondeat?

Spiritus tribulatio in te quousque pertingit? Potestne dici, quòd tota sit? Et tamen totam exigebat Moyses à Populo suo, cùm dixit: *Cùm quæseris Dominum DEUM tuum, invenies eum, si tamen toto corde quæseris, & tota tribulatione Anima tua. Deut. 4.* Quantum tibi dolet malum admissum? quantum te affligit? quantum cruciat? an non pudor est, quòd te sinar agere dies latos? Et quò usque Corporis tribulatio progreditur? Quando Spiritus seriò tribulatus est, ferre non potest, ut Corpus voluptati indulgeat. Vult ut & ipsum patiatur. Substernet illi noctu pro lectulo nudos asseres, quibus incumbens sentiat conteri ossa, cogaturque fateri, non habere se pacem. *Non est pax ossibus meis, à facie peccatorum meorum. Psal. 37. v. 4.* Et tamen spiritus pro eo, quòd ejus miseratione moveatur, illud insuper, tanquam delicatum, increpabit. *Increpat quoque per dolorem in lectulo, & omnia ossa ejus marcescere facit. Job. 33. v. 19.* Nolim igitur tibi persuadeas, opera pœnalia,

nalia, seu pœnitentiam corporalem quam dicimus, pro te post peccatum esse opus, quod vocant, supererogationis, ac planè indebitum: est enim verò necessitatis, maximè si tu aliàs non atteras corpus labore alio, DEI causâ suscepto: aliter enim si esset, haberes quidem Spiritum tribulatum, sed non contribulatum. Spiritus autem tribulatus se solo Sacrificium perfectum nunquam constituit: *Sacrificium DEO Spiritus contribulatus.*

Considera, tria summè necessaria esse Pœnitenti: expungere peccatum, cuius est reus: conservare & tueri gratiam, quia parum illi prodesset, recuperâsse illam, nisi & conservaret: & vivere conjunctum DEO: quisquis enim infirmum se advertit & debilem, robusto ac forti se applicet necesse est. Sicut porro tres isti fines fuerunt, propter quos homo (ita affirmante *S. Thoma 3. p. q. 22. a. 2. in c.*) opus habebat Sacrificiis, ita & iidem tres sunt, ob quos Pœnitentia, etiam Corporis, ipsi est necessaria.

III.

Ad delendum peccatum referebatur Sacrificium, quod appellabatur *pro peccato*, aut Propitiatorium, & respondebat (eodem Magistro asserente *1. 2. q. 102. ar. 3. ad 8.*) Statui Incipientium. Et ad expiandum ac delendum peccatum refertur Pœnitentia Corporis tanquam & ipsa Sacrificium *pro peccato*, primariò ac præcipuè ad hunc finem ordinatum. Ad tuendam ac conservandam gratiam referebatur illud Sacrificium, quod appellabatur Pacificum, cujus omnis vis consistebat in tuenda incolumitate offerentis, ad fortunam secundâ, protectionis peculiaris favorem, & ante omnia ad victoriam contra hostes impetrandam: & respondebat statui Proficientium. Refertur etiam ad tuendam gratiam Pœnitentia Corporis, tanquam Sacrificium Pacificum, quod ante omnia valet ad profligandos Appetitus

titus perduelles, hoc est Hostes omnium infensissimos, qui gratiam auferunt possidenti. Ad vivendum in conjunctione cum DEO referebatur illud Sacrificium, quod appellabatur Holocaustum; in eo enim omnia absumebantur igni, & respondebat statui nobilissimo Perfectorum, Refertur autem etiam ad conjunctionem cum DEO Pœnitentia Corporis, quæ instar Holocausti, auferendo ab homine perversum amorem sui ipsius, efficit tandem, ut hic totus collocetur in DEO. Quin imo, si quidquam est, ad quod multum confert hæc Pœnitentia, confert ad hanc cum DEO conjunctionem. Quando aspera illa vestis te pungit, quando frigus illud te stupefacit, quando illa fames te cruciat, quando durus ille lectus te torquet, quid aliud faciunt, quàm ut DEI in te memoriam excitent? Efficiunt, ut tu confestim totum offeras DEO, aspiratione quadam piâ; ut ad illum suspires, illum glorifices, & quod consequens est, tanto illi magis conjunctus vivas. Et en quomodo Sacrificium exterius non solum sit signum interioris, sed etiam causa ad illud excitans. Dices, non deesse aliquos, qui sæpe corpus suum pœnalibus hisce cruciatibus torqueant, quin tamen illis identidem suspiria ejusmodi pia associant, quæ spiritum cum DEO jungant. Et ego tibi repono, hujus sortis homines si Corporis Pœnitentiâ se cruciant, non posse tamen dici, quod offerant Sacrificium. Opera potius faciunt Gladiatorum. Omne Sacrificium exterius ut DEO placeat, oportet ut interioris signum sit: *Omne Sacrificium, quod offertur exterius, signum est interioris Sacrificij, in quo animam suam quis offert DEO.* Ita visum est S. Augustino *de Civit. DEI l. 10. c. 5.* Vide proin, quanti intersit facere ut tuæ Pœnitentiæ perpetuò

his

his affectibus animentur. Isti attollunt eas ad gradum Sacrificiorum.

Considera, esse nonnullos, qui neque DEI causâ possint defungi laboribus molestis, neque corpus abstinentiâ à cibis, nec verberibus sponte inflictis, nec aliis ejus generis operibus perpeffu arduis cruciari, propterea quòd corpus circumferant morbis & infirmitatibus seu temporariis, seu perpetuis afflictum. An igitur isti non poterunt offerre DEO Sacrificium, quod hîc Sacer Vates dicit esse gratum DEO? Enimverò poterunt, nam & in ipsis vigere potest Spiritus, non tribulatus tantum, sed & contribulatus. An tibi parva videtur Pœnitentia, quam in morbo offers DEO, dummodo hunc tu acceptes ab ejus manu voluntate prompta? Ibi quoque corpus tuum evadit Victima: imò, si rectè rem æstimas, ibi plus quàm uspiam alibi. Ibi enim Corpus tuum evadit Victima ex toto divina, hoc est Victima immolata ab ipso DEO, quin alius in ea partem ullam habeat, tanquam Immolans. Idcirco quid Corpori tali occasione faciendum? Sinere se magna voluntate sacrificari, sicut DEO placuerit, quantum DEO placuerit, acceptando omnia ad expiationem malè admissorum: *Ego quasi Agnus mansuetus, qui portatur ad victimam. Jer. 11. v. 19.* Et en causam, propter quam cum dixisset: *Sacrificium DEO spiritus contribulatus;* David mox ad DEUM versus adjunxerit: *Cor contritum, & humiliatum DEUS non despicias.* Causa fuit, ut qui facere plus non porest, animum non despondeat. Cor verè contritum, & humiliatum est loco omnium. Et quodnam est hoc Cor? est cor quocunque, summè dolens de culpa, & humiliatum sub pœna. Fieri non potest, ut DEUS ejusmodi cor contemnat, usque adeò pulchrum est. Et idcirco istud cor oportet

T

tet

tet habeas quocunque tempore, sed illo maxime, quando tibi accidunt adversa, quæ non permittunt te aliud DEI causâ agere, nisi ut illa æquo animo patiaris. Tunc robur hac à precatione mutuare, vibratâ tamen ab intimis Spiritûs penetralibus: *Cor contritum & humiliatum DEUS non despicias.* Et in hoc acquiescens, ne te affligas, si aliud DEI causâ facere nihil potes.

IV.

Considera, (ut probè capias imprimis, quale sit hoc cor contritum & dolens de sua culpa) non dici, quòd vel scissum, vel fractum sit, sed quòd sit *cor contritum*: Contritio enim sic dicta est à vi sua agendi quasi implacabili, Non relinquit ne partem quidem cordis, quam non in minutissimas atomos reducat: *Comminuetur sicut conteritur lagena figuli contritione prævalidâ, & non inveniatur de fragmentis ejus testa.* *Jf. 30. v. 14.* Proponam rem dilucidius. Quid agit cor amore sui, quando admittit peccatum grave? Indurescit superbum contra voluntatem DEI, sic ut divinæ voluntati anteponat propriam, hanc æstimando plus quàm rem aliam ullam, eâ omnino ratione, quâ æstimatur finis ultimus; & hoc præterea facit insuper habitis omnibus pœnis, gravissimis, sempiternis, quas minatur DEUS, cuicunque rem talem perpetranti. Par igitur est, ut cor istud omni quercu durius, ubi ipsum pœnitudo subire cœperit, non solum duritiem ejusmodi ponat, sed ut etiam fiat quàm maxime tractabile ac flexile, qualis omnino foret illa quercus in cineres redacta: oportet enim ut illud in suo ad meliora reditu & conversione redeat ad statum è diametro oppositum illi, in quo erat dum peccabat. Et hoc est, quod in illo efficit Contritio, eam ob causam dicta, Dolor perfectus. Reducit confestim cor ad statum priori oppositum. Facit enim illa, ut si DEUS
vellet

vellet in eum, qui peccavit, exonerare omnes illas pœnas, quas miser peccando nihili fecit, ipse tamen, solo DEI amore impulsus, doleat plus, quàm de malis omnibus, de præterita sua elatione, fixum prorsus ratumque habens deinceps semper voluntati suæ anteponeere divinam. An non hoc est verè cor redactum in cinerem? *Cor contritum quasi cinis.* Quomodo igitur tu putes, quòd DEUS illud possit despiciere? Tam procul hoc abest à vero, ut si Contritio non est in dicto corde Forma Justificans, ut est vero similius quòd non sit (si enim attendamus ad verba Conciliorum, Sanctorum Patrum, SS. Literarum, Justificatio promissa est cordi contrito tanquam Gratia superveniens) saltem est certa & minimè fallibilis ad illam dispositio. *Qui sanat contritos corde. Psal. 146. 3.* Tantum igitur abest, ut DEUS cor ejusmodi despiciat, ut etiam summè amet. Et tu, cùm hoc ita sit, non facies quidquid potes, ut illud assequaris? Non abeat dies, quo tu non coneris elicere aliquem actum Contritionis eum in finem, ut merearis tale cor.

Considera, quale etiam sit Cor humiliatum sub pœna. V. Est autem illud, quod agnoscit, credit, & profiteretur se dignum omni malo, quod DEUS miserit: *Omnia, quæ fecisti nobis Domine, in vero judicio fecisti, quia peccavimus tibi, & mandatis tuis non obedivimus. Dan. 3.* Nec illud tantum, sed quodcunque aliud malorum genus se promeritum fatetur; etsi sine comparatione majus sit illo, quod tolerat. Atque hoc est, quòd tibi semper curandum ut pervenias. *Humilia valde Spiritum tuum. Eccl. 7. v. 19.* Non est satis, ut abjicias te, fatendo te Peccatorem. Necessè est ut te abjicias amplius, donec te fatearis Peccatorem semper meliùs & mitiùs tractatum & habitum à DEO tuo, quàm

quàm merearis. *Peccavi, & verè deliqui, & ut eram dignus, non recepi. Job. 33, v. 27.* Et quia abjicere & humiliare se, non est animum perdere, tum ipsum, dum te veniâ indignissimum profiteris, nullam meritum clementiam, sperare nihilominus debes veniam & clementiam, à sola DEI miseratione, eò progressâ in favoribus & gratiis etiam tibi conferendis, ut progredi ulterius vix possit. *Sed da gloriam nomini tuo, & fac nobiscum secundum multitudinem misericordia tuae.*

De cetero verte tantisper oculos in tres illos innocentissimos Juvenes, qui Babylone, cùm nollent Nabuccodonosori exhibere cultum uni DEO debitum, fornacem potius ingressi sunt, cujus flammæ ad nubes usque ascendebant! Humiliârunt se & ipsi in ea fornace non secus, quàm si eò iniecti essent ob flagitia inaudita. Quis sibi id persuaderet? In medio flammarum, quas acceptârunt à DEO animo tam constanti, imò etiam cùm viderent se ab iis flammis, novo prodigio, purorum instar spirituum, intactos atque illæsos; in Sacrificio tam excellenti, in sanctimonia tantopere glorificatâ, non dubitârunt profiteri se Peccatores Mortalium miserrimos, omnium iniquissimos, non tolerandos, omni suppliciorum genere dignissimos: *Peccavimus, iniquè egimus, recedentes à te, & deliquimus in omnibus &c. Sed in animo contrito, & Spiritu humilitatis suscipiamur, quoniam non est confusio confidentibus in te. Dan. 3.* Plùsne illi dicere DEO potuissent, si locuti essent non ex fornace, mutata in Templum, sed ex denso nemore, ex quo instar Latronum ad bonam frugem converforum, eum invocare inciperent ad agendam, post longam atrocium scelerum catenam, seram licèt, sub ultimos vitæ annos, pœnitentiam? Et tibi tam arduum videatur, fateri te palam infeli-

infelicem illum, qui es, post tot tuæ erga DEUM perfidiæ certa & indubitata specimina? Prò quàm verum est, semper DEI manum affligentem tibi iusto graviorem videri? Omnis capitis dolor, quamlibet exigua æstimationis jactura, omne in rebus damnum, omnis quæ tibi obtingat, adversitas, etsi tam tibi debita, nimis quàm sufficiens est, ut plus quàm desolata Hierusalem, Threnis non cessantibus, conqueraris, perinde ac si tu scopus esses omnium sagittarum à DEI manu contortarum. *Tetendit arcum suum, posuit me, quasi signum ad sagittam. Thr. 3. v. 13.*

Hoc non est cor humiliatum, quod habere debet omnis Victimæ, quæ DEO placitura est. Quid juvat proinde, si tu veste humiliatum te profiteris, hirsuto fortassis sacco involutus? Necesse est cor potius, quàm vestem, habere humiliatum. Hoc enimvero est, quod DEUS non despicit: *Cor contritum & humiliatum DEUS non despiciet.*

Considera, Si cor, de quo hæcenus locuti sumus, VL tanti apud DEUM est pretij, videri Davidem simul semelque geminam intulisse injuriam; unam DEO, cordi alteram: cordi quidem, quia de corde tam nobili plus non dixit, quàm quòd à DEO illud non sit despiciendum: DEO autem, dum de DEO tam benigno plus non dixit, quàm quòd DEUS tale cor non sit despecturus. *Non despiciet.* Longè sapientiùs videtur egisse Isaias, quando DEUM loquentem introduxit, quòd cor ejusmodi non tantùm non sit despecturus, sed eo esset illud dignaturus obtutu, ut nihil in omni Terrarum orbe dignaturus esset benigniore. *Ad quem respiciam, nisi ad pauperculum, & contritum spiritu, & trementem sermones meos? Isa. 66. v. 2.*

Verùm ego inprimis possem tibi respondere cum Davidis, quòd hæc Davidis loquendi ratio sit figurata, dum ille

loquens cum DEO, *Non despicias*: una earum usus est formularum, quæ quò exprimunt plus, hoc dicunt minus. Qui clamavit olim *DEUM homini non equabo. Job. 32. v. 21.* Parùm profecto dixit: DEUS siquidem non tantùm comparari non debet cum homine, sed eidem infinitis parasangis anteponi. Nihilominus tam parum dicendo, plus expressit; cùm sic indicare voluerit; quòd nisi ipse DEUM infinitis intervallis homini præposuisset, visus sibi fuisset illum comparare. Similem figuram cogita tu locum habere in hoc Davidis loquendi modo.

Quamquam ego aliã viã progrediar, revocando tibi in memoriam, quòd istæ duæ res sint inter se diversissimæ: DEUM loqui de homine contrito, & hominem contritum loqui de se ipso ad DEUM. Cùm DEUS de tali homine loquitur, novit illum æstimare pro merito, & idcirco deest, ut de eo loquatur verbis summam æstimationem præferentibus; ut sic apud alios auctoritatem illi conciliet: *Ad quem respiciam, nisi ad pauperculum, & contritum Spiritu? Isa. 66. v. 2.* Homo tamen ejusmodi, loquens cum DEO, quid facere aliud potest, quàm loqui de se abjectè? Neque ipse certò novit, quòd sit contritus; & si nôset, certò scit, quòd hoc ille non à se, sed solùm ab ipso DEO habeat. Et idcirco de se loqui non potest nisi verbis summam demissionem spirantibus; cùm æquum non sit, ut unquam ejus lingua à corde dissentiat. Quis autem nescit, Davidem scripsisse Psalmum hunc quinquagesimum, non solùm, ut ipse crebrò eo uteretur, ad ultimos usque vitæ suæ dies; sed ut illum etiam velut ultimæ voluntatis suæ tabulas Posteris relinqueret, illis inquam rectè credentibus, qui in futura nova Ecclesia sibi illum præ omni alio Psalmo familiarem erant reddituri? An non igitur æquum erat, sic illum scribi, ut

bi, ut illo uti, eum pronuntiare posset quilibet? Quis autem nostrum tam protervus est, ut dum illum pronuntiat, reputare secum non debeat; magnum quid esse, dummodo DEUS ipsum non despiciat? *Cor contritum, & humiliatum DEUS non despiciet.* Verba quæ tantillum vel æstimationis propriæ, vel vanitatis redoleant, si semper malè procedunt ex ore cujuscunque, multo sanè pessimè ex ore Pœnitentis.

Age, evolve Sacros Codices, deprehendes, quæ semper loquendi cum DEO formulâ Sancti usi sint: deprehendes, semper eos loqui de se contemptim, semper accusare se, semper omnium malorum, etiam alienorum, se causam profiteri: *Nos iniquè egimus, & ad iracundiam provocavimus te. Idcirco tu inexorabilis es:* dicebat DEO Jeremias, cùm Populum videret in captivitatem abripi. *Thr. 3. 42. Quoniam non obedivimus præceptis tuis, ideo traditi sumus in direptionem (ajebat Tobias) & nunc, Domine, magna judicium tua, quia non egimus secundum præcepta tua Tob. 3. v. 4.* Esdras autem quid ipse dixit redux Babylone? *DEUS meus confundor, & erubescio levare faciem meam ad te, quoniam iniquitates nostræ multiplicatæ sunt super caput nostrum, & delicta nostra creverunt usque ad calum, à diebus Patrum nostrorum. Sed & nos ipsi peccavimus graviter, usque ad diem hanc. 1. Esd. 9. v. 6.* Neemias, postquam suo in exilio lacrymis solatium non admittentibus deplorârat clades Solymæ: *Confiteor, dixit, confiteor pro peccatis filiorum Israël, quibus peccaverunt tibi: Ego, & domus Patris mei peccavimus: vanitate seducti sumus. 2. Esd. 1. 6.* Daniel indutus sacco, opertus cinere, exhaustus jejunio ipse quoque dicebat: *Tibi Domine Justitia, nobis autem confusio faciei &c. Domine nobis confusio faciei, Regibus nostris, Principibus*

oīpibus nostris, & Patribus nostris, qui peccaverunt in te &c. Omne malum hoc venit super nos, & non rogavimus faciem tuam, Domine, ut reverteremur ab iniquitatibus nostris. Dan. 9. Quære, si lubet, & invenies ita locutos innocentissimos alios, sed demissè de se sentientes; qui sibi attribuebant illa ipsa peccata, in quibus partem aliam non habuerunt, quam quòd illa detestarentur. Perpende dein tu, quid par sit facere quemlibet verum Pœnitentem. Fieri non potest, ut quisquis talis est, abjectè de se non loquatur. Quæ ipsa causa est, ob quam toties Sacris in Literis cordi contrito conjuncta sincera demissio inveniatur: *Hec dicit Excelsus in sancto habitans, & cum contrito & humili spiritu, ut vivificet spiritum humilium, & vivificet cor contritorum. Jsa. 37. v. 15.* Proprium siquidem Contritionis est (id quod jam ante notavimus) deprimere superbiam Spiritûs antè DEO perduellis, imò conterere illam, magis etiam quàm lapillus abscissus à monte, contriverit & comminuerit inclytum illum Colossum, qui dormienti Babylonis Monarchæ in somno objectus est, tam facili operâ conterens atque comminuens metalla solidissima, quàm lutum. *Tunc contrita sunt pariter ferrum, testa, as, argentum & aurum, & redacta quasi in favillam æstivæ areæ. Dan. 2. v. 25.* Et hinc fieri nequit, ut unquam Contritioni comes non sit Humilitas. *Afflictus sum, & humiliatus sum nimis. Psal. 39.* Qualis igitur Contritio tua dici potest, si dum doles, animo tam elato es? si omne te verbum mordet, si omnis punctura te accendit, si omnis contemptus, utut minimus, ad indignationem te concitat? *Dolor est de prostermentibus naturam.* Ipse adeò corporis dolor, dum vehemens est, sufficit ad altos Spiritus deprimendos: cogita, quæ vis debeat esse doloris Spiritûs.